

Bruxelles, 29 noiembrie 2021
(OR. en)

14484/21

**Dosar interinstituțional:
2021/0255(NLE)**

**EDUC 398
JEUN 148
SOC 705
RECH 544
DIGIT 176**

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	13621/21
Subiect:	Recomandarea Consiliului privind abordările bazate pe învățarea mixtă pentru un învățământ primar și secundar de înaltă calitate și incluziv

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor Recomandarea Consiliului privind abordările bazate pe învățarea mixtă pentru un învățământ primar și secundar de înaltă calitate și incluziv, astfel cum a fost adoptată de Consiliu (Educație, Tineret, Cultură și Sport) în cadrul reuniunii sale din 29-30 noiembrie 2021.

RECOMANDARE A CONSILIULUI privind abordările bazate pe învățarea mixtă pentru un învățământ primar și secundar de înaltă calitate și incluziv

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolele 165 și 166,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

ÎNTRUCÂT:

1. Pandemia de COVID-19 a afectat sistemele de educație și formare din întreaga lume și din Uniune, punând o presiune fără precedent asupra lor. Restricțiile la nivelul societății au adus schimbări majore în ceea ce privește predarea și învățarea, precum și comunicarea și colaborarea în cadrul comunităților de educație și formare¹. Acestea au avut un impact asupra cursanților, familiilor acestora, profesorilor, formatorilor și liderilor instituționali, precum și asupra profesioniștilor din comunitate care sprijină educația, cum ar fi asistenții sociali, psihologii, alți specialiști în consiliere, profesioniștii din domeniul sănătății și educatorii culturali. Statele membre au reușit să mobilizeze rapid opțiuni și sprijin pentru învățământul la distanță, în multe situații făcând uz de tehnologii digitale. S-au tras învățăminte utile cu privire la noile posibilități în materie de educație și formare, inclusiv îmbunătățirea semnificativă a abilităților și a competențelor digitale ale cadrelor didactice și crearea de legături mai strânse între școli și comunitatea mai largă. Cu toate acestea, multe state membre s-au confruntat cu deficiențe în sistem, cu o lipsă generalizată de pregătire și de resurse pentru trecerea la o abordare diferită a predării și învățării, lucru care a scos în evidență și a agravat inegalitățile, lacunele și nevoile existente². Sistemele de educație și formare trebuie să abordeze aceste probleme și, de asemenea, să își îmbunătățească reziliența, pentru a face față circumstanțelor în schimbare și pentru a se adapta mai bine la acestea în viitor.

¹ Concluziile Consiliului privind combaterea crizei provocate de pandemia de COVID-19 în educație și formare, JO C 212 I, 26.6.2020, p. 9.

² A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2021) 219 final, partea 1, pagina 6 (nota de subsol 2).

2. Concluziile Consiliului privind combaterea crizei provocate de pandemia de COVID-19 în educație și formare invită statele membre să „reia activitățile de învățare și de predare față în față” și, în plus, să ofere „posibilități de învățare la distanță, digitală și mixtă”, acordând în același timp „o atenție suplimentară asigurării egalității de șanse”. Concluziile Consiliului privind educația digitală în societățile cunoașterii din Europa³ invită, de asemenea, Comisia ca „în strânsă cooperare cu statele membre și pe baza dovezilor, să dea urmare” concluziilor sus-menționate, „vizând o înțelegere comună la nivelul Uniunii a abordărilor în vederea unor procese de învățare la distanță eficiente, incluzive și atractive”.
3. Planul de acțiune pentru educația digitală 2021-2027 prezintă viziunea Comisiei Europene pentru o educație digitală de înaltă calitate, favorabilă incluziunii și accesibilă în Europa. Este un apel la acțiune pentru o cooperare mai strânsă la nivel european în scopul de a învăța din pandemia de COVID-19 și de a pregăti sistemele de educație și formare pentru era digitală. Planul evidențiază potențialul tehnologiei de a facilita o învățare mai accesibilă, flexibilă, personalizată și axată pe cursant. El urmărește să abordeze inegalitățile din educație și formare atunci când se constată lipsuri în ce privește abilitățile și competențele digitale, accesul la instrumente adecvate și conectivitatea online fiabilă. Acesta subliniază necesitatea consolidării capacității digitale în sistemele de educație și formare.

³ JO C 415, 1.12.2020, p. 22.

4. Încurajarea dezvoltării competențelor este unul dintre obiectivele unui Spațiu european al educației care ar avea posibilitatea „să valorifice întregul potențial al educației și culturii, ca factori motrici ai creării de locuri de muncă, ai echității sociale și ai cetățeniei active, precum și ca mod de a trăi identitatea europeană în deplina sa diversitate”⁴. Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030)⁵ stabilește, ca obiectiv principal al cooperării europene în domeniul educației și formării profesionale, sprijinirea dezvoltării în continuare a sistemelor de educație și formare în statele membre, care au drept scop să asigure împlinirea personală, socială și profesională a tuturor cetățenilor, promovând totodată valorile democratice, egalitatea, coeziunea socială, cetățenia activă și dialogul intercultural, precum și prosperitatea economică durabilă, tranziția verde și cea digitală și capacitatea de inserție profesională.
5. Conform primului principiu al Pilonului european al drepturilor sociale⁶, orice persoană are dreptul la educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții incluzive și de înaltă calitate pentru a dobândi și a menține competențe care să îi permită să participe deplin în societate și să gestioneze cu succes tranzițiile pe piața forței de muncă. Conform principiului 11 al pilonului, copiii care provin din medii defavorizate au dreptul la măsuri specifice de sporire a egalității de șanse. Punerea în aplicare efectivă a acestor principii depinde în mare măsură de hotărârea și de acțiunea statelor membre. Acțiunile la nivelul UE pot veni în completarea acțiunilor de la nivel național, iar Comisia și-a prezentat contribuția în cadrul Planului de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale⁷.

⁴ COM(2017) 673 final.

⁵ JO C 66, 26.2.2021, p. 1.

⁶ JO C 428, 13.12.2017, p. 10.

⁷ COM(2021) 102 final.

6. Agenda europeană pentru competențe⁸ definește acțiuni menite să ajute persoanele și întreprinderile să dezvolte competențe mai multe și mai bune și să le utilizeze, prin consolidarea competitivității durabile și a rezilienței pentru a reacționa la crize, pe baza lecțiilor învățate în timpul pandemiei de COVID-19; aceasta propune, de asemenea, promovarea educației STIM (științe, tehnologie, inginerie și matematică) în cadrul acțiunilor de cercetare și de inovare.
7. Recomandarea Consiliului de instituire a unei Garanții europene pentru copii⁹ invită statele membre să garanteze copiilor aflați în dificultate (adică expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială) accesul efectiv și gratuit la educație și la activități școlare. Strategia UE privind drepturile copilului¹⁰ solicită construirea unei educații de calitate și favorabile incluziunii.
8. Într-o lume aflată în schimbare rapidă și puternic interconectată, fiecare persoană are nevoie de o gamă largă de competențe, pe care trebuie să le dezvolte în mod continuu, pe tot parcursul vieții. Competențele-cheie, astfel cum sunt definite în cadrul european de referință privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții¹¹, au ca scop să pună bazele pentru realizarea unor societăți mai democratice și mai echitabile. Ele răspund nevoilor de creștere durabilă și favorabilă incluziunii, de coeziune socială și de dezvoltare în continuare a culturii democratice.

⁸ COM(2020) 274 final.

⁹ JO L 223, 22.6.2021, p. 14.

¹⁰ COM(2021) 142 final.

¹¹ JO C 189, 4.6.2018, p. 7.

9. Recomandarea Consiliului privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții¹² prevede că dezvoltarea competențelor este facilitată prin promovarea unei game largi de metode și medii de învățare, inclusiv utilizarea adecvată a tehnologiilor digitale; sprijinirea personalului didactic, precum și a celorlalte părți interesate care sprijină procesele de învățare, inclusiv a familiilor; sprijinirea și dezvoltarea în continuare a evaluării și validării competențelor-cheie dobândite în medii diferite și consolidarea cooperării în cadrul educației și între mediile de educație, formare și învățare la toate nivelurile și în domenii diferite.
10. Recomandarea Consiliului privind educația și formarea profesională (EFP) pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență¹³ propune o viziune de politică modernizată a UE privind EFP, inclusiv digitalizarea acesteia și utilizarea învățării mixte. Declarația de la Osnabrück privind educația și formarea profesională ca factor de redresare și de tranziție echitabilă către economii digitale și verzi afirmă că învățarea digitală poate juca un rol important și complementar¹⁴.
11. Concluziile Consiliului privind cadrele didactice și formatorii europeni pentru viitor¹⁵ recunosc faptul că cadrele didactice, formatorii și directorii unităților de învățământ sunt o forță motrice indispensabilă pentru educație și formare. Ei ar trebui să fie implicați în elaborarea de politici în materie de educație și de formare cu autonomie în punerea în practică a politicilor respective, dar au nevoie, de asemenea, de sprijinul oferit de o abordare cuprinzătoare a educației inițiale, a inițierii și a dezvoltării profesionale continue.

¹² JO C 189, 4.6.2018, p. 1.

¹³ JO C 417, 2.12.2020, p. 1.

¹⁴ Aprobata la 30 noiembrie 2020.

¹⁵ JO C 193, 9.6.2020, p. 11.

12. Pandemia a accentuat o veche preocupare cu privire la starea de bine fizică, mintală și emoțională a copiilor și a tinerilor. Toți copiii și tinerii ar trebui beneficieze de sprijinul de care au nevoie pentru a se bucura de un stil de viață sănătos și activ¹⁶, încurajându-se obiceiurile pozitive pe tot parcursul vieții, și ar trebui să aibă posibilitatea de a participa la o serie de activități sportive și alte activități fizice, care sporesc capacitățile motrice și promovează starea de bine mintală și emoțională. Copiii și tinerii au nevoie, de asemenea, de sprijin pentru starea lor de bine mintală și emoțională în timpul procesului de învățare, inclusiv pentru sarcinile de învățare în circumstanțe dificile și pentru înțelegerea conceptului de comportament online sigur și responsabil¹⁷. De asemenea, este nevoie de sprijin pentru cursanții care petrec mult timp separați de familii, de colegi sau fără acces la asistența personalului școlar. De asemenea, este importantă identificarea domeniilor în care sunt necesare îmbunătățiri și remediere pentru a soluționa eventualele pierderi în materie de învățare și consecințe asupra stării de bine.
13. Deși se recunoaște pe deplin valoarea învățării față în față, învățarea în diferite moduri și medii, inclusiv în școli, acasă, în aer liber, în spații culturale, în locuri de muncă și în medii digitale îi poate motiva pe copii și tineri să-și sporească dezvoltarea amplă a competențelor. La rândul său, acest lucru îi poate ajuta să înțeleagă relevanța programelor formale de educație și de formare pentru viața lor în societate, să fie motivați de aceasta, și poate intensifica implicarea lor activă în raport cu provocările locale și globale, de exemplu cele legate de durabilitate, de mediu și de schimbările climatice.

¹⁶ La nivelul UE, de exemplu, Comisia Europeană lansează o inițiativă „HealthyLifestyle4All” sub forma unei campanii de doi ani care are ca scop corelarea sportului și a stilurilor de viață active cu politicile în materie de sănătate, alimentație și din alte domenii.

¹⁷ A se vedea raportul JRC intitulat „Impactul probabil al COVID-19 asupra educației: reflecții bazate pe literatura existentă și pe seturile de date recente de la nivel internațional” (*The likely impact of COVID-19 on education: Reflections based on the existing literature and recent international datasets*) (Di Pietro, G., Biagi, F., Dinis Mota Da Costa, P., Karpinski, Z. și Mazza, J., 2020).

14. Educația este un drept fundamental al omului și un drept al copilului. Trebuie garantat accesul la aceasta, indiferent de mediul în care se desfășoară – în școli, în alte medii fizice, la distanță sau o combinație a acestora – și indiferent de diferitele circumstanțe personale și sociale ale cursanților. Dincolo de pandemie, deși se recunoaște pe deplin valoarea învățării în școli și față în față, abordările bazate pe învățare mixtă reprezintă o oportunitate de a îmbunătăți calitatea, relevanța și caracterul incluziv al educației și formării, de exemplu printr-o mai bună ofertă de învățare în zonele rurale și îndepărtate, inclusiv în regiunile ultraperiferice și în comunitățile insulare, precum și pentru alți cursanți care (temporar) nu ar putea fi prezenți la școală tot timpul: cei care fac parte din comunitățile nomade sau care desfășoară activități itinerante; persoanele tinere care acordă îngrijiri; cei cu probleme de sănătate sau care sunt în spitale și centre de îngrijire; cei implicați în antrenamente de înaltă performanță și cei care urmează cursuri de educație și formare profesională sau lucrează remunerat. Toate mediile și instrumentele ar trebui să fie accesibile în mod egal grupurilor minoritare, copiilor și tinerilor cu dizabilități și celor din medii dezavantajate din punct de vedere socioeconomic și nu ar trebui să conducă la discriminare sau la segregare.
15. Abordările bazate pe învățarea mixtă recunosc valoarea școlii ca spațiu comun pentru interacțiunea personală și socială, care este importantă pentru învățare ca modalitate de înțelegere a lumii și de creare de sensuri. Atât arhitectura școlilor, cât și proiectarea spațiilor școlare sunt semnificative în această privință.
16. Abordările bazate pe învățarea mixtă pot îmbunătăți dezvoltarea amplă a competențelor, datorită varietății sarcinilor și a instrumentelor de învățare pe care le pot îngloba. Utilizarea tehnologiei digitale, inclusiv conectarea dispozitivelor online, poate facilita interacțiunea cursantului cu alți cursanți, cu programele de învățare și cu alte surse de informații și poate sprijini învățarea față în față și învățarea în diferite medii. Dobândirea de competențe digitale și de competențe în materie de date poate fi facilitată prin abordări bazate pe învățarea mixtă. Utilizarea complementară a echipamentelor științifice, a resurselor educaționale deschise (OER), a instrumentelor meșteșugărești, a obiectelor întâlnite și utilizate în viața de zi cu zi, a textelor publicate și a instrumentelor de scriere și pentru artele vizuale poate sprijini creativitatea și exprimarea personală, atât în mod individual, cât și în colaborare.

17. Abordările bazate pe învățarea mixtă necesită o abordare coerentă, la nivelul întregului sistem, pentru a se crea condiții favorizante. Aceasta include implicarea practicienilor cu domenii diferite de expertiză și promovarea colaborării cu comunitatea, lucru care încurajează partajarea responsabilității pentru dezvoltarea copiilor și a tinerilor. Eficacitatea măsurilor sistematice de sprijinire a abordărilor bazate pe învățarea mixtă se va baza, de asemenea, pe articularea și sprijinirea relațiilor dintre diferitele elemente ale ecosistemului, dintre autoritățile din domeniul educației și formării de la nivel local, regional și național, sectorul resurselor educaționale (care furnizează tehnologie, publicații și alte echipamente școlare), instituțiile de cercetare, educație și formare, comunități, organizațiile și inițiativele societății civile, precum și familiile și cursanții înșiși, indiferent de nevoile sau nivelurile lor de aptitudini.
18. Abordările bazate pe învățarea mixtă sunt o practică larg răspândită în educația și formarea profesionale inițiale¹⁸; cu toate acestea, restricțiile impuse de pandemie au reprezentat o provocare pentru capacitatea instituțiilor și a organizațiilor de a oferi învățare la locul de muncă și de a menține comunicarea cu formatorii și mentorii și au avut un impact și asupra furnizării de ucenicii. Reducerea accesului la experiențe practice a evidențiat nevoia cunoscută ca educația și formarea profesională să profite de tehnologia digitală, inclusiv de dispozitive digitale și de platforme de învățare, de portofolii electronice și de realitate augmentată și de realitate virtuală pentru simulări. Aceasta a accentuat, de asemenea, necesitatea de a înțelege și de a coordona modul în care tehnologiile digitale sunt utilizate pentru învățare în diferite contexte (de exemplu, la fața locului în școală sau în timpul stagiilor de practică) pentru a-i pregăti pe cursanți pentru viață și pentru viitoarea piață a forței de muncă.

¹⁸ Educația și formarea profesionale inițiale se desfășoară, de obicei, la nivel liceal sau postliceal, înainte ca elevii să înceapă să lucreze. Acestea se desfășoară fie într-un mediu școlar (în principal în clasă), fie într-un mediu profesional, cum ar fi centrele de formare și întreprinderile, în funcție de sistemele de educație și formare și de structurile economice naționale.

19. Importanța și relevanța învățării nonformale reies în mod evident din experiențele acumulate din activitățile pentru tineret, din activitățile de voluntariat și din participarea la activitățile culturale, inclusiv la activitățile sportive de masă. Învățarea nonformală joacă un rol important în sprijinirea dezvoltării abilităților interpersonale, de comunicare, cognitive și personale esențiale, inclusiv a creativității, care facilitează tranziția tinerilor către vârsta adultă, cetățenia activă și viața profesională¹⁹. Identificarea de noi modalități de învățare include o mai bună cooperare între mediile de învățare formală și nonformală²⁰.
20. Prezenta recomandare respectă pe deplin principiile subsidiarității și proporționalității. Ea recunoaște că nivelul de autonomie de care beneficiază instituțiile de educație și formare variază foarte mult de la un stat membru la altul. În unele state membre, instituțiile de educație și formare, instituțiile de formare a cadrelor didactice, precum și cadrele didactice și formatorii înșiși se bucură de un grad ridicat de autonomie. Recomandarea va fi pusă în aplicare în funcție de circumstanțele naționale.

¹⁹ Concluziile Consiliului privind rolul activităților pentru tineret în sprijinirea dezvoltării în rândul tinerilor a deprinderilor de viață esențiale care le facilitează tranziția cu succes către vârsta adultă, cetățenia activă și viața profesională (JO C 189, 15.6.2017, p. 30).

²⁰ Concluziile Consiliului privind maximizarea rolului sportului de masă în direcția dezvoltării competențelor transversale, în special în rândul tinerilor (JO C 172, 27.5.2015, p. 5).

Ținând seama de următoarea definiție a „învățării mixte”:

În sensul prezentei recomandări, învățarea mixtă în programele formale de educație și formare presupune o diversitate de abordări și trebuie înțeleasă drept adoptarea de către o școală (în învățământul primar și secundar, inclusiv în educația și formarea profesională), de către un cadru didactic/formator sau de către un cursant a mai multor abordări în procesul de învățare:

- combinarea spațiului școlar cu alte medii fizice din afara acestuia (fie cu prezența unui cadru didactic/formator, fie cu separare în spațiu și/sau timp, în cazul învățării la distanță);
- combinarea unei varietăți de instrumente de învățare care pot fi digitale (inclusiv învățarea online) și nedigitale.

Folosindu-și raționamentul pedagogic profesional, cadrele didactice, formatorii și școlile vor selecta și vor facilita utilizarea acestor abordări ca parte a unor sarcini de învățare eficace și antrenante, care să sprijine dezvoltarea amplă a competențelor, într-un mod corespunzător vârstei, abilităților și circumstanțelor cursanților și rezultatelor de învățare urmărite.

Alte medii fizice pot include, de exemplu, pe de o parte: locuința; spitalele (în cazul copiilor bolnavi sau răniți); iar, pe de altă parte, instituțiile culturale și de memorie; fermele, întreprinderile și alte locuri de muncă; siturile naturale și în aer liber; spațiile sportive și pentru tineret.

Învățarea la distanță este definită ca învățarea care are loc în condițiile în care cadrul didactic/formatorul este separat de cursant în spațiu și/sau timp, ținând seama de circumstanțele naționale.

Învățarea online este definită ca învățarea care are loc prin utilizarea tehnologiei digitale pentru a conecta diferite dispozitive și pentru a facilita interacțiunea între cursant și profesori, formatori sau alt personal educațional ori între acesta și alți cursanți, cu scopul de a obține conținuturi de învățare sau alte informații în vederea atingerii obiectivelor programelor de învățare.

Instrumentele de învățare digitale pot cuprinde, de exemplu: table de scris inteligente și proiectoare pentru colaborare în sălile de clasă; dispozitive mobile, tablete și laptopuri cu aplicații pentru proiectare, pentru explorare și pentru împărtășirea activităților desfășurate; televiziune și radio pentru urmărirea de programe și instrumente și aplicații de realitate augmentată și de realitate virtuală pentru îmbunătățirea interactivității. Nu este întotdeauna necesar ca instrumentele de învățare digitale să fie conectate la internet.

RECOMANDĂ STATELOR MEMBRE

1. Ca, pe baza lecțiilor învățate în contextul crizei provocate de pandemia de COVID-19, să sprijine redresarea și pregătirea sistemelor de educație și formare prin abordarea consecințelor pandemiei asupra cursanților, cadrelor didactice, formatorilor și restului personalului didactic, să dezvolte abordări strategice pe termen mai lung ale învățării mixte și să valorifice inovațiile reușite introduse sau testate în cursul pandemiei pentru a împărtăși și a aplica la scară largă bunele practici, în conformitate cu principiile stabilite în prezenta recomandare²¹. Aceste inovații nu înlocuiesc, ci completează învățarea în școli și învățarea față în față.

²¹ Cadrul pentru învățarea mixtă prezentat în documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD (2021) 219 poate constitui o bază pentru acțiuni specifice adaptate situațiilor țărilor.

2. Să sprijine cursanții prin luarea în considerare a următoarelor măsuri:

Ca răspuns direct la criză

- a) Oferirea de oportunități de învățare suplimentare și de sprijin specific cursanților pentru a remedia pierderile de învățare cauzate de închiderea parțială a școlilor și de restricțiile legate de predarea față în față, în special celor care se confruntă cu dificultăți de învățare, care au nevoi educaționale speciale, care provin din grupuri defavorizate sau care au fost afectați în alt mod de perturbarea educației și formării. Acestea ar putea include, de exemplu, sprijin personalizat consolidat și tutoriat individual, sisteme de mentorat (inclusiv mentorat inter pares), comunități de învățare incluzive, alocarea pentru clase a unor resurse suplimentare de personal didactic (de exemplu, predarea în colaborare), sprijinit sporit la nivel de consiliere, timp suplimentar de învățare în timpul anului școlar și/sau al vacanței și acces la medii de învățare suplimentare, cum ar fi biblioteci publice și spații comunitare, precum și la servicii oferite după programul școlar cu sprijin pedagogic.
- b) Prioritizarea stării de bine fizice și mintale a cursanților și a familiilor acestora. Aceasta ar putea include: consolidarea sprijinului psihologic și elaborarea de orientări pentru sănătatea mintală; includerea în obiectivele școlare a politicilor privind starea de bine a cursanților și de combatere a violenței psihologice; procese de monitorizare și asigurare a calității (ca parte a activității regulate de asigurare a calității sau de inspecție școlară sau în contextul evaluărilor specifice ale situației școlare în contextul pandemiei); alocarea de personal specializat sau facilitarea accesului la profesioniști și servicii calificate în materie de sănătate mintală și de sprijin.

- c) Stimularea dezvoltării abilităților și competențelor digitale ale tuturor cursanților și ale familiilor acestora, ținând seama de decalajul digital și de decalajul de gen în sectorul digital, combătând în același timp toate stereotipurile și prejudecățile, inclusiv stereotipurile și prejudecățile de gen, și stimularea capacității digitale a sistemelor de educație și formare prin încurajarea investițiilor la nivelul școlilor și al comunității în dispozitivele disponibile și în conectivitate și prin oferirea de oportunități de stimulare a aptitudinilor și competențelor digitale, inclusiv prin utilizarea tehnologiei în comunicare, atât pentru învățarea independentă și colaborativă, cât și pentru autoevaluare, în vederea îmbunătățirii învățării continue. Realizarea investițiilor și punerea în aplicare a reformelor prevăzute în planurile naționale și ale Mecanismului de redresare și reziliență garantează faptul că toți cursanții pot avea acces la echipamentele și oportunitățile de învățare necesare.

Pentru sprijinirea redresării și a pregătirii pe termen lung a educației și formării:

- d) Explorarea modalităților de dezvoltare a unor abordări bazate pe învățarea mixtă în învățământul primar și secundar, inclusiv în educația și formarea profesională, în beneficiul tuturor cursanților și de asigurare a unui impact pozitiv de durată asupra predării și învățării, adaptat vârstei, capacității, nevoilor specifice și obiectivelor de învățare ale cursanților, recunoscând totodată valoarea învățării în școli și față în față. Aceasta ar putea cuprinde consolidarea dezvoltării și integrării unor instrumente de învățare diverse, pentru a oferi oportunități de cercetare și exprimare, inclusiv dezvoltarea alfabetizării digitale, mediatice și la științe; sprijinirea învățării care combină diferite medii, pentru a îmbogăți experiența de învățare; crearea unui echilibru adecvat între învățarea ghidată de profesori și cea ghidată de elevi, pe de o parte, și învățarea bazată pe colaborare și cea independentă, pe de altă parte; explorarea metodelor de învățare pentru ca noile oportunități să devină atractive și pentru a oferi soluții de învățare mai bune atât pentru cursanți, cât și pentru cadrele didactice.

- e) Utilizarea abordărilor bazate pe învățarea mixtă ca modalitate de a sprijini starea de bine, autonomia și învățarea personalizată a cursanților (luând în considerare vârsta, capacitățile și nevoile de învățare specifice ale cursanților) și de a le dezvolta competențele personale, sociale și de „a învăța să înveți” (una dintre cele opt competențe-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții²² și dezvoltată în continuare în inițiativa cadrului european LifeComp a Comisiei²³).
3. Să sprijine cadrele didactice și formatorii prin luarea în considerare a următoarelor măsuri:

Ca răspuns direct la criză:

- a) Sprijinirea autoevaluării cadrelor didactice cu privire la utilizarea tehnologiilor digitale, precum și a cursurilor de perfecționare și a altor forme de învățare profesională pentru cadre didactice și formatori, pentru a-i ajuta să utilizeze și să integreze programe și instrumente digitale în procesul de predare²⁴. Dezvoltarea și difuzarea de module și resurse pedagogice online și la fața locului pentru a ajuta cadrele didactice și formatorii să își adapteze metodele și practicile de predare la abordările bazate pe învățarea mixtă²⁵, pe baza experienței și a feedbackului lor, și comunicarea cu aceștia în ceea ce privește utilizarea de noi instrumente și materiale, inclusiv despre cum să lucreze etic și în siguranță în mediile digitale și cum să-i ajute pe cursanți în același scop.

²² Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, JO C 189, 4.6.2018, p. 1.

²³ LifeComp cuprinde trei domenii de competență interconectate: competențe „personale”, „sociale” și de „a învăța să înveți”. Fiecare domeniu include trei competențe: autoreglarea, flexibilitatea, starea de bine (domeniul personal), empatia, comunicarea, colaborarea (domeniul social), mentalitatea de creștere, gândirea critică și gestionarea învățării (domeniul bazat pe a învăța să înveți). Competențele LifeComp se aplică tuturor sferelor vieții și pot fi dobândite pe tot parcursul vieții prin educație formală, informală și nonformală. <https://ec.europa.eu/jrc/en/lifecomp>

²⁴ La 5 octombrie 2021, Comisia Europeană a lansat noul instrument SELFIE pentru profesori, care poate sprijini cadrele didactice în planificarea dezvoltării competențelor lor digitale.

²⁵ School Education Gateway include deja unele resurse privind învățarea mixtă, dedicate cadrelor didactice și formatorilor.

- b) O atenție sporită acordată stării de bine și calității vieții profesionale a cadrelor didactice și a formatorilor, a directorilor unităților de învățământ și a altor categorii de personal didactic, pentru a atenua stresul și a preveni epuizarea. Aceasta ar putea include: facilitarea accesului la profesioniști și servicii calificate în domeniul sănătății mintale și al sprijinului; promovarea dezvoltării și/sau organizării de sprijin reciproc pentru a atenua stresul și îmbunătățirea oportunităților de formare privind reziliența/starea de bine mintală în cadrul programelor de formare inițială a cadrelor didactice și al celor de dezvoltare profesională continuă.

Pentru a sprijini redresarea și pregătirea pe termen lung a cadrelor didactice și formatorilor:

- c) Integrarea abordărilor bazate pe învățarea mixtă în formarea inițială a cadrelor didactice²⁶ și în programele de dezvoltare profesională continuă²⁷, pentru a ajuta membrii personalului didactic să adapteze modul în care este conceput procesul de învățare în funcție de contextele lor profesionale și pentru a-i ajuta să devină competenți în ceea ce privește facilitarea învățării într-o gamă largă de medii, instrumente și sarcini în interior și în exterior.
- d) Asigurarea accesului la centre de expertiză și la resurse adecvate pentru ghidarea și îmbunătățirea abordărilor bazate pe învățarea mixtă. Sprijinirea personalului din domeniul educației și formării în vederea dezvoltării de abordări bazate pe învățarea mixtă în contextele lor specifice, prin schimburi de personal și învățare inter pares, creând echipe puternice în cadrul școlilor prin învățare colaborativă, rețele, proiecte de colaborare și comunități de practică.
- e) Elaborarea de orientări privind noi abordări ale evaluării și ale examinărilor finale online, incluzând instrumente adecvate pentru evaluarea formativă și sumativă, care să fie corespunzătoare pentru diferite niveluri și medii de învățare în cadrul educației și formării.

²⁶ O perioadă de studii formale pentru a dobândi o calificare recunoscută și pentru a fi angajat ca profesor. Acest parcurs este oferit, de regulă, de secțiile de științe ale educației din universități sau de instituțiile independente de formare a cadrelor didactice [a se consulta glosarul din documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD (2021) 219 final].

²⁷ Procesul de învățare în care se implică profesioniștii în orice etapă a carierei lor pentru a-și consolida practica [a se consulta glosarul din documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD (2021) 219 final].

- f) Încurajarea personalului didactic să participe la proiecte de explorare și de cercetare, inclusiv testarea utilizării sarcinilor în alte medii de învățare și utilizarea tehnologiei digitale pentru a sprijini procesele de predare și de învățare.

4. Să sprijine școlile prin luarea în considerare a următoarelor măsuri:

Ca răspuns direct la criză:

- a) Furnizarea de instrumente și resurse pentru abordările bazate pe învățarea mixtă, precum și de orientări pentru școli cu privire la modul în care acestea pot fi utilizate în mod eficace²⁸.
- b) Mobilizarea sau recrutarea de personal suplimentar pentru a acorda mai mult timp sprijinului individual la școală și în activitățile de după programul școlar, dacă este posibil.
- c) Sprijinirea parteneriatelor eficace pentru infrastructură și resurse între diferiți furnizori de educație și formare, inclusiv din cadrul autorităților locale și regionale, din cadrul asociațiilor profesionale, din domeniul afacerilor, al artelor, al patrimoniului cultural, al sportului, al naturii, al învățământului superior, din cadrul institutelor de cercetare, al societății civile, al sectorului resurselor educaționale (inclusiv tehnologia, publicațiile și alte echipamente școlare) și din domeniul cercetării pedagogice.
- d) Sprijinirea școlilor în monitorizarea și autoevaluarea strategiilor și practicilor de incluziune în ceea ce privește abordările bazate pe învățarea mixtă și în luarea măsurilor necesare pentru remedierea deficiențelor, inclusiv prin utilizarea instrumentelor UE²⁹.
- e) Îmbunătățirea înțelegerii de către părinți, tutori legali și familii a mediilor, instrumentelor și sarcinilor de învățare prin comunicare și îndrumare sistematice, fără a crea sarcini suplimentare pentru aceștia.

²⁸ Instrumentul SELFIE poate ajuta școlile să reflecteze și să colecteze dovezi cu privire la situația și nevoile lor actuale. Instrumentul este modular și poate fi adaptat de fiecare școală pentru a ține seama de contextul său specific.

²⁹ Setul european de instrumente școlare privind „Promovarea educației incluzive și gestionarea abandonului școlar” oferă o multitudine de resurse și de exemple practice, precum și un instrument de autoevaluare pentru școli.

Pentru a sprijini redresarea pe termen mai lung și a îmbunătăți capacitatea de schimbare organizațională:

- f) Investirea în conexiunea la internet de mare viteză, de care depinde învățarea online, pentru mediile de învățare în școli și la distanță, însoțită de planuri pentru menținerea și modernizarea infrastructurii tehnice.
- g) Permitea, acolo unde este posibil și în conformitate cu legislația și contextele naționale și regionale, a unui nivel corespunzător de autonomie pentru procesul decizional de la nivelul școlilor (al consiliilor de administrație, al directorilor și al liderilor), pentru a facilita inovarea, reactivitatea și adaptarea la nevoile locale și regionale.
- h) Sprijinirea directorilor unităților de învățământ, care sunt esențiali în gestionarea schimbărilor organizaționale și a aducerii continue de îmbunătățiri, prin intermediul unei dezvoltări profesionale specifice și al orientărilor cu privire la rolurile lor. Sprijinirea școlilor și a furnizorilor de educație și formare asociați în reflectarea asupra unor abordări bazate pe învățarea mixtă în cadrul planificării lor strategice și al proceselor lor de îmbunătățire școlară, care pot include utilizarea unor instrumente de autoevaluare.
- i) Sprijinirea dialogului și a colaborării în rețea între o serie de părți interesate, printre care și familiile, implicate în procesul de învățare în școli și în alte medii fizice, precum și în cel de la distanță, pentru a genera feedback și idei din diferite surse în vederea dezvoltării viitoare. Acest lucru ar trebui să includă, de asemenea, dialog, orientări și strategii cu privire la protejarea siguranței copiilor și tinerilor și la asigurarea confidențialității și a protecției datelor acestora și a securității și vieții lor private în lumea digitală.
- j) Utilizarea, acolo unde este posibil, a unei părți a mecanismelor interne și/sau externe de verificare și de asigurare a calității ale unei școli pentru combinarea mediilor și instrumentelor de învățare, încorporând evaluarea efectuată de către sau cu privire la alți furnizori decât școala.

5. Să utilizeze pe deplin fondurile și expertiza UE pentru reforme și investiții în infrastructură, instrumente și pedagogie pentru a spori reziliența și pregătirea școlilor pentru viitor, în special Erasmus+, Mecanismul de redresare și reziliență, Fondul social european Plus, Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), programul Europa digitală, Orizont Europa și Instrumentul de sprijin tehnic.
6. Să investească în cercetarea privind provocările în materie de politici și impactul acestor inițiative asupra ecosistemului educațional, precum și monitorizarea și evaluarea acestora pentru a valorifica lecțiile învățate și pentru a contribui la viitoarea reformă a politicilor, inclusiv prin valorificarea experiențelor cursanților, precum și a datelor colectate, dacă sunt disponibile, cu scopul de a dezvolta bune practici și soluții de IA adaptate în vederea îmbunătățirii programelor de învățare.
7. Să ia măsuri în vederea punerii în aplicare a prezentei recomandări și să întreprindă de acțiuni ulterioare acesteia, în conformitate cu sistemele naționale și regionale de educație și formare. Să ia în considerare, dacă este cazul, orice măsuri de sprijinire a abordărilor bazate pe învățarea mixtă în planurile naționale de acțiune pentru implementarea Garanției europene pentru copii.

INVITĂ COMISIA, ȚINÂND SEAMA ÎN MOD CORESPUNZĂTOR DE PRINCIPIUL SUBSIDIARITĂȚII ȘI DE CONTEXTELE NAȚIONALE

1. Să sprijine punerea în aplicare a recomandării prin facilitarea învățării reciproce și a schimburilor între statele membre și toate părțile interesate relevante, sub rezerva instituirii și elaborării în continuare de măsuri, prin:
 - i) Cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030)³⁰;
 - ii) noul Centru european pentru educație digitală și noul dialog structurat cu statele membre, care vor fi instituite în cadrul Planului de acțiune pentru educația digitală 2021-2027 pentru a sprijini colaborarea transsectorială în domeniul educației digitale;
 - iii) platforme și comunități online ale UE pentru educație și formare, inclusiv School Education Gateway, eTwinning și Setul european de instrumente școlare privind „Promovarea educației incluzive și gestionarea abandonului școlar”;
2. Să sprijine, în cooperare cu statele membre, dezvoltarea de resurse care să fie utilizate pe bază voluntară, cum ar fi:
 - i) materiale de orientare fondate pe dovezi, cu privire la conceperea procesului de învățare și practica organizațională a școlii în cadrul unor abordări bazate pe învățarea mixtă, inclusiv cu privire la posibile instrumente digitale, precum și abordări privind evaluarea și validarea învățării și protecția datelor, confidențialitatea și siguranța online;
 - ii) crearea și partajarea de conținut educațional digital de înaltă calitate, explorând, de asemenea, potențialul Cadrului european privind conținutul educației digitale, aflat în prezent în curs de elaborare de către Comisie.

³⁰ JO C 66, 26.2.2021, p. 1.

3. Să sprijine oportunitățile de dezvoltare profesională și de învățare pentru cadre didactice, formatori și alte categorii de personal didactic prin:
- i) promovarea cursurilor online deschise și în masă (MOOC) privind abordările bazate pe învățarea mixtă pentru cadre didactice, formatori, directori de unități de învățământ și formatori de cadre didactice, găzduite de platforma School Education Gateway, precum și promovarea utilizării pe scară largă a acestor cursuri pentru personalul didactic din școli;
 - ii) partajarea bunelor practici din cadrul schimburilor de experiență în rândul personalului, al proiectelor și al rețelelor Erasmus+, inclusiv prin intermediul comunității online eTwinning, al viitoarelor academii Erasmus+ pentru cadre didactice, precum și al centrelor de excelență profesională;
 - iii) promovarea noului instrument online SELFIE pentru profesori, pentru a-i ajuta să reflecteze asupra competențelor lor digitale și să își planifice noi îmbunătățiri. Acesta se bazează pe instrumentul SELFIE pentru planificarea digitală la nivelul întregii școli, care poate contribui la sprijinirea unor abordări eficace bazate pe învățarea mixtă, inclusiv în EFP.
4. Să colaboreze cu toate părțile interesate, inclusiv cu furnizorii de software și hardware, cu privire la modalități de a îmbunătăți infrastructura și instrumentele digitale și utilizarea acestora în legătură cu educația și formarea și, în plus, să sublinieze importanța confidențialității și a protecției datelor în acest context.
5. Să sprijine inițiativele de dezvoltare și promovare în continuare a educației de calitate, incluzive și echitabile, precum și a oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți, în special în ceea ce privește includerea cursanților cu diferite circumstanțe care le afectează accesul la anumite medii și instrumente de învățare, precum și includerea celor care au nevoie de sprijin specific în procesul de învățare.

6. Să sprijine în continuare statele membre în realizarea de reforme pentru a spori calitatea și caracterul incluziv al sistemelor de educație și formare și a sprijini pregătirea lor pe plan digital în conformitate cu obiectivele Planului de acțiune pentru educația digitală 2021-2027.
7. Să urmărească dezvoltarea unor abordări bazate pe învățarea mixtă în învățământul primar și secundar, inclusiv în educația și formarea profesională, în cadrul rapoartelor periodice privind progresele înregistrate cu privire la Spațiul european al educației și la Planul de acțiune pentru educația digitală 2021-2027.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu
Președintele
